

Forfatter: Blicher, Steen Steensen

Titel: Udrag fra Oldsagn paa Alheden

Citation: Blicher, Steen Steensen: "Udvalgte værker", i Blicher, Steen Steensen: *Udvalgte værker*, Gyldendal, 1982-83, s. 52. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-blich04-shoot-idm140011520165344/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Udvalgte værker

St. St. Blicher

ninger af en Sandflugt. Her afbrændte for nogle og fyrgetyve Aar siden et Stykke Hede, en halv Mil bred og heved en heel Mil lang. Jordskorpen, en sort Moor, brændte med; og Ilden levnede intet uden Sand og Abl. Da denne Sandflugt ved de hyppige og heftige Vestenvinde stedse udbredte sig videre mod Østen, lod Regeringen den beplante med Strandhavre. Denne overvandt og overvoxede den gamle Sand, der af Stormene blev sammenblæst og opdyngtet paa mangfoldige Steder. Saaledes dannedes efterhaanden disse Levninger af den befæstede Leir; men nu er alt igjen bevoxet med Lyng. Et Gode er dog herved bevirket: Ahlen nemlig, hvorfra Sandet af Vinden blev bortføjet, udsattes nu for Sol og Luft, og opløstes tilsidst aldeles, saa at her med Tiden endda kan blive Skov.

Vil Du nu behage at vende tilbage, saa skal jeg vise Dig en anden Jordvold, som ret kan bryde Dit antiquariske Hoved. Ved dette Coloniested, Bekgaard kaldet, seer Du et nogle hundrede Alen langt lyngbegroet Dige, der af Bønderne kaldes *Knaps Dige*, og skal være opkastet af en vis Konge ved Navn *Knapp*. Kan Du bringe noget her udaf skal det være mig kjært; jeg er ligesaa klog paa Kong *Knaps* Historie, som han, der i Literaturtidenden snakker Æstetik, er paa Poesie; og man maatte have saadan en Herres hele gode Mening om sig selv, for at torde byde Publicum sin Passiar om en Sag, der er Een ganske fremmed.

Gjør nu atter en Vending til Venstre, saa kommer Du til en Bæk, der løber snart over og snart under Jorden. Længere nede ved samme Bæk lige Sønden for Gaarden Sangild blev for to Aar siden, ved at grave en Vandledning, fundet en Mølleaxel med mere Mølleværk og Bygningstømmer. Det mærkelige herved er: at Egnens Beboere slet intet vide at sige af nogen Mølle paa dette Sted. Den er altsaa ældre end nogen Tradition, og forskriver sig fra en Tid, da denne nu saa menneskefattige Egn har været bedre befolket. Paa en saadan stærkere Befolkning pege ogsaa tydeligt de mange Agerrene, som hist og her sees i Høden, langt fra Byer og Huse.

En Urigtighed, som jeg etsteds for et Par Aar siden har læst, maa jeg dog her rette. Der fortæltes nemlig: „at man ved Brøndkastning, naar man havde gennemgravet Ahlen, kom til et Jordlag, som vidnede om ældre Vegetation og Cultur.“ Det er interessant, men det er ikke sandt. Under Ahlen er Sand og intet andet end Sand, lige til

Oldsagn paa Alheden

Illustrationerne vises ikke
af hensyn til rettighederne.

en Dybde af nogle og fyrgetyve Alen, og længere har man ikke endnu trængt ned i Jordens Indre.

Og nu tilbage igjen! Naar Du arriverer til hiin romantiske Bye Knudstrup, saa lader Du Veien til Viborg ligge tilhøire, og kører tilvenstre paa den til Skive. Du kommer saaledes atter ud i den sorte Hede, et Stykke forbi tvende Døsser, hvis Betydning hverken Du eller *Rudbek* kjender. Nyd da paa ny den frie Udsigt! Kun et Par fjerne Gravhøie møde Dit Øie. Hviin midt imellem Thorning og Karup hedder Thinghøi; nok et Beviis for, at denne Egn tilforn har været mere beboet end nu; thi hvad skulde have bevæget vore Forfædre til at holde Thing i en Ørk? Det er ellers mærkeligt nok, at her paa Alheden findes saa yderst faa Høie, da det dog rundtom vrimler af dem. Ligesaa underligt er det, at her ere næsten slet ingen steensatte Begravelser: Jettestuer, Jynniovne. Østerlander har af dem næsten paa enhver Byemark; men her i en viid Omega har jeg kun seet een eneste.

Imidlertid har Du nu vel naaet Ulvedals Plantage, som Du uden bedre Underretning gjerne kunde antage for en Antiquitet. Men